

2014 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs310/ru/>.

О.В. Ігнашук

кандидат медичних наук, доцент,

кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я,

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Н.Т. Комарницька

кандидат медичних наук, доцент,

кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я,

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

В.С. Зеленський

студент,

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Соціологічне дослідження мотивів міграції серед студентів медичних вищих навчальних медичних закладів

Людські ресурси є ключовою цінністю в сфері охорони здоров'я. Забезпечення медичних закладів України кваліфікованими фахівцями, з високим рівнем сучасних знань, практичних навичок, відповідним до міжнародних стандартів, та мотивацією працювати у галузі є пріоритетним у кадровій політиці галузі. Однак, щороку доводиться констатувати той факт, що кількість медичних працівників в Україні зменшується. Так, за 2011 рік кількість лікарів зменшилась на 1 тис., а середнього медичного персоналу на 7 тис [2, с.13]. Однією з причин цього явища є міграція [1, с.88]. Мотивацією до міграції є те, що іноземні клініки забезпечують наших фахівців кращими умовами праці, вищою заробітною платою, умовами життя та перспективами подальшого розвитку.

Проблема працевлаштування турбує молодих лікарів ще з часів навчання в університеті. Студенти намагаються досконало опанувати іноземні мови, приймають участь в конференціях закордоном та активно цікавляться можливістю міграції.

Метою нашого дослідження було проаналізувати та визначити наскільки актуальним є питання міграції закордон для студентів вищих навчальних медичних закладів (ВНМЗ).

Матеріали і методи. Проведено опитування 316 студентів ВНМЗ України, серед яких 238 студентів Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, що склало - 76%, 22 студента Київського національного медичного

університету ім. О.О. Богомольця - 7%, 26 - Запорізького державного медичного університету - 8,3%; 3 - Державного вищого навчального закладу "Ужгородський національний університет" - 1%, та 25 студентів інших ВНМЗ України - 8%. В структурі опитаних переважають студенти 5 курсу - 111 (35,2%), вагому частку склали студенти 4-го курсу - 91 (28,9%), п'ята частина анкетованих навчається на 6 курсі - 64 (20,3%), серед інших - 36 студентів (11,4%) 3 курсу, 3 студентів (1%) 2 курсу, 10 студентів (3,2%) 1 курсу. Середній вік опитаних склав: 21±1 рік. Анкету заповнило 34,1% (107) представників чоловічої статі та 69,5% (207) жіночої.

Анкета складалась з 16 питань, серед яких студенти могли обрати одну чи кілька відповідей, та одного відкритого питання: «Чому українські лікарі бажають працювати за кордоном?».

Результати дослідження. Визначено, що більше половини опитаних студентів 51,1% (161) ще вагаються при обранні спеціальності, а остаточно визначилась лише третина - 35,2% (111). Проте бажання залишитись працювати в галузі присутнє у більшості студентів. Лише 3,9% з них (12) відмітили, що не планують пов'язувати своє життя з медициною після навчання. Серед тих, хто залишиться в медицині 47,7% (145) зазначили, що бажають працювати в приватних медичних закладах, а 68,8% (209) планують працювати в державних лікарнях.

Враховуючи найнижчий рівень забезпеченості медичними кадрами в сільській місцевості, ми звернулись до студентів з питанням, які фактори сприяли б їх бажанню працювати в сільській місцевості. Так, серед факторів, що могли б мотивувати майбутніх лікарів працювати в державному секторі, та, зокрема, сімейним лікарем в сільській сімейній амбулаторії 39,5% (124) респондентів зазначили, що для них важлива висока заробітна плата, 39,2% (123) - комфортні умови праці, 28,3% (89) вважають важливим забезпечення житлом. Слід також звернути увагу, що 28,7% (90) опитаних стверджують, що не поїдуть працювати в сільську місцевість ні за яких умов. Торкаючись питання оплати праці медичних працівників виявлено, що більшість опитаних чудово розуміють, що на даний момент заробітна плата лікарів державних медичних закладів є низькою, проте половина - 50,2% (157) вірять, що коли вони будуть працювати ситуація покращиться.

Крім економічної мотивації, значний акцент опитані зробили на можливості професійної самореалізації та гідних умов життя, про що вони, не соромлячись в виразах, описали відповідаючи на відкрите питання анкети, пояснюючи чому лікарі мігрують в інші країни.

Загалом, 10,5% (33) респондентів зазначили, що вже визначились з країною, знають вимоги для підтвердження диплому та активно вчать мову, 43,6% (137)

вважають це одним з варіантів розвитку подій після завершення інтернатури, 24,5% (77) мають бажання іммігрувати, але нічого не роблять в цьому напрямку. І лише 21,3% (67) студентів мають твердий намір залишитись в Україні. Серед країн вибору лідирують Німеччина 18% (57), Польща 11,1% (35), Чехія 8,5% (27), США 10,4% (33). Серед тих хто вже визначився з країною майбутньої міграції: 18,18% (6) - планують їхати в Німеччину, 12,12% (4) - в Канаду, 12,12% (4) - в Польщу, 9% (3) - в Велику Британію.

Необхідною умовою для працевлаштування за кордоном є, звичайно, досконале знання іноземних мов. Так, англійською мовою вільно володіють лише 24,4% (77), опитаних нами студентів, середній та мінімальний рівень мають відповідно 49,2 % (155) та 21,9% (69). Вільно володіють німецькою мовою лише 1,9% (6).

Висновки. Проблема міграції медичних кадрів в Україні набуває катастрофічного розмаху, тому нагальним є вивчення мотивів міграції серед нової генерації студентів ВНМЗ. Аналіз цих мотивів дозволить розробити стратегічні підходи для збереження та посилення кадрового потенціалу медичної галузі.

Список використаних джерел

1. Васюк Н. О. Щодо кадрового забезпечення охорони здоров'я України (за матеріалами літературних джерел) / Н. О. Васюк. // Економіка та держава. – 2011. – №10. – С. 88–89.
2. Кадрова політика у реформування сфери охорони здоров'я: аналіт. доп. / Т.П. Авраменко. –К.: НІСД, 2012. – 35 с.

Ю.А.Карпенко

студентка КПІІ імені Сикорського

кафедра математического моделирования

экономических систем

Общественное здоровье и система ценностей в подготовке руководящих кадров

Любая стратегия – это ответ на вопрос: «что делать?», а любая деятельность всегда ограничена какими-либо рамками: временем, материальными, интеллектуальными, человеческими и другими ресурсами. Но есть и невидимые, порою неосознаваемые, но предопределяющие конечный результат деятельности; рамки, которые говорят нам, что можно делать, а что нельзя. Они называются